บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มชาและกาแฟของผู้บริโภคในเขตตำบล สะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เป็นการวิจัย เชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อมีรายละเอียดในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการศึกษาวิจัย

3.2 แหล่งข้อมูลการศึกษา

3.3 ประชากรและขนาดตัวอย่าง

3.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.5 เครื่องมือในการศึกษาวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7 สถิติที่ใช้ในการศึกษา

3.1 รูปแบบการศึกษาวิจัย

เป็นการศึกษาเชิงประยุกต์ (Apply research) โดยทำการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มชาและกาแฟของผู้บริโภคในเขตตำบลสะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี และเพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการบริโภคและการตัดสินใจซื้อในช่วงเฉพาะระยะเวลาหนึ่ง (Cross sectional study) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary data)

3.2 แหล่งข้อมูลการศึกษา

ใช้แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ในการศึกษา โดยใช้วิธีรวบรวมแบบสอบถามจากการตอบแบบสอบถามจำนวน 402 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามได้ผ่านการใช้การทดสอบความน่าเชื่อถือ โดนการทำ Pre-Testเป็นจำนวน 40 ชุดก่อนนำมาใช้

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ได้มีจุดมุ่งหมายที่ต้องการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มชาและกาแฟของผู้บริโภคในเขตตำบลสะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ทุกเพศ ทุกวัย

การคำนวณกลุ่มกลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตสะบารัง โดยใช้ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย แสดงจำนวนประชากรในเขตสะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ณ เดือน กุมภาพันธ์ 2558 มีจำนวนรวม25,438 คน เป็นเพศชาย 12,489 คน และเพศหญิง 12,949 คน ในการคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง ได้ใช้ตามตารางการคำนวณผลของ Taro Yamane ในการคำนวณหาค่าที่ระดับความเชื่อมั่นโดยคำนวณที่ค่าความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่าง +/-5% สามารถคำนวณผลได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้

สูตรการคำนวณ Taro Yamane

สูตร	n	=	$N/1+Ne^2$
โดยกำหนดตัวแปรให้	n	=	ขนาดตัวอย่าง
	N	=	จำนวนประชากร
	e	=	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
แทนตัวแปรในสมการ	n	=	$25,438 / 1+(25,438(0.05)^2)$
		=	25438/64.595
		=	393.81

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เท่ากับ 402 ตัวอย่าง

3.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรในพื้นที่มีปริมาณมาก จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ ความน่าจะเป็น (Non probability) คือประชากรทุกหน่วย ไม่มีโอกาสถูกเลือก โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience sampling) ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยพยายามให้ได้ข้อมูลที่มีความใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด โดยการออกแบบสอบถามดังนี้

1. จากกลุ่มตัวอย่าง 402 คน
2. กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชากรในเขตสะบารังอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ภาพประกอบที่ 3.1 การแบ่งเขตจังหวัดปัตตานี
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดปัตตานี

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มชาและกาแฟ โดยแบบสอบถามแบ่งออก 4 ส่วน ประกอบด้วยรูปแบบคำถามดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่ทำการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ชาและกาแฟ ด้วยคำถาม 10 ข้อ ได้แก่ การสม่ำเสมอในการดื่ม เวลาที่ดื่ม ความถี่ในการซื้อ สาเหตุที่ดื่ม สถานที่ซื้อ บุคคลที่มีอิทธิพลในการซื้อ ลักษณะบรรจุภัณฑ์ ลักษณะการซื้อ รสชาติยี่ห้อที่นิยมดื่ม

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่สำรวจระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลในการจัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชาและกาแฟ โดยใช้หลักส่วนประสมทางการตลาดใน 4 มิติตามหลัก 4P ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1 คะแนน	หมายถึง	ไม่สำคัญ
2 คะแนน	หมายถึง	สำคัญน้อย
3 คะแนน	หมายถึง	สำคัญปานกลาง
4 คะแนน	หมายถึง	สำคัญมาก
5 คะแนน	หมายถึง	สำคัญมากที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่สำรวจระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชาและกาแฟ ซึ่งจะนำไปรวบรวมเพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงในอนาคต

ซึ่งคำถามเกี่ยวกับระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลในการจัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชาและกาแฟมีทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนรวมความสำคัญของความคิดเห็นจะอยู่ในช่วง 10-50 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ยนอยู่ที่ข้อละ 1-5 คะแนน สามารถแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ไม่สำคัญ สำคัญน้อย สำคัญปานกลาง สำคัญมากสำคัญมากที่สุด

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลและผลที่ได้รับมาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง มาสรุปรวมขั้นต้นและนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS for windows เพื่อหาค่าทางสถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติบรรยาย หรือสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เป็นการอธิบายลักษณะของข้อมูลในรูปของการบรรยายลักษณะทั่วๆไปของข้อมูล โดยจัดนำเสนอเป็นบทความ บทความกึ่งตาราง แสดงด้วยกราฟ หรือแผนภูมิ ตลอดจนทำเป็นรูปภาพต่างๆ มีการคำนวณหาความหมายของข้อมูลโดยวิธีทางสถิติอย่างง่ายๆ เพื่อให้เป็นรูปแบบของข้อมูลในเบื้องต้นให้สามารถตีความหมายของข้อมูลได้ตามความจริง

2. สถิติอ้างอิง หรือสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เป็นเทคนิคที่นำข้อมูลเพียงส่วนหนึ่งไปอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนใหญ่โดยทั่วๆ ไป โดยใช้พื้นฐานเรื่องความน่าจะเป็น เป็นหลักในการอนุมาน หรือทำนายไปยังกลุ่มประชากรเป้าหมาย การใช้สถิติอ้างอิงทำได้ 2 ลักษณะ คือ การประมาณค่าประชากร และการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งในกรณีนี้จะใช้ Chi-square Test ในการทดสอบระดับนัยยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากการศึกษาข้อมูลทางสถิติจากผลการคำนวณที่กล่าวว่ามาใช่ในการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการสำรวจข้อมูลโดยทั่วไปจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นการประเมินโดยคำนวนการกระจายความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ชาและกาแฟ เป็นการประเมินโดยคำนวณการกระจายความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 3 เป็นระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ชาและกาแฟของกลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตสะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ในส่วนนี้จะใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยการหาค่าเฉลี่ยความสำคัญในแต่ละด้าน จะทำโดยการแบ่งอันตรภาคชั้นของคะแนน โดยการใช้สูตรการหาอันตรภาคชั้น (พิสัย/จำนวนชั้น) โดยสามารถคำนวณได้ดังต่อไปนี้

สูตรความกว้างอัตรภาคชั้น = (5-1)/5

= 0.08

ดังนั้นความกว้างอัตรภาคชั้น ได้แก่ 0.08

คะแนนเฉลี่ย	**ระดับความสำคัญ**
1.00 – 1.80	มีความสำคัญน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	มีความสำคัญน้อย
2.61 – 3.40	มีความสำคัญปานกลาง
3.41 – 4.20	มีความสำคัญมาก
4.21 – 5.00	มีความสำคัญมากที่สุด

3.7 สถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. สถิติที่ใช้ในการศึกษาเพื่อใช้อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลหรือปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ อันได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิก ระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติในการพรรณาได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ชาและกาแฟ โดยใช้การทดสอบ Chi-Square

3. สถิติที่ใช้การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ชาและกาแฟโดยใช้การทดสอบ Chi-Square

ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดไว้ที่ 0.05 และคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)